

УДК 371.3::796
DOI 10.7251/NSK1414004Z
Оригинални научни рад

Невенка П. Зрнзевић*

Универзитет у Приштини – Косовска Митровица

Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић

Јована С. Зрнзевић

Универзитет у Нишу

Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА У НАСТАВИ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Апстракт: Истраживање усвојености програмских садржаја спроведено је на узорку од 153 испитаника првог разреда основне школе. Примењене су четири варијабле (бацање лоптице у хоризонтални циљ са даљине од 10 m; вођење лопте уместу левом и десном руком; ниска греда: ходање са привлачењима, чучањ, управљање; три повезана колута напред) којима се процењивала ефикасност реализације програмских садржаја.

Мерење усвојености моторичких информација у настави физичког васпитања вршено је на основу вредновања оценама од 1 до 5, са пет степени градаје. Резултати су изражени у процентима анализе учесталости.

Добијени резултати статистички су обрађени и табеларно приказани. Разлике су утврђене уз помоћ мултиваријантне анализе варијансе (MANOVA), универзијантне анализе варијансе (ANOVA) и дискриминативне анализе.

Резултати анализа показали су да се ученици и ученице статистички не разликују ($p = 0,181$) у примењеним варијаблама за процену усвојености моторичких информација.

Ученици по резултатима поседују већу хомогеност од ученица.

Узроци недовољне ефикасности наставе приписују се различитим факторима (недовољан број часова, неадекватан програм, лоши услови, итд) или и недовољном ангажовању разредних учитеља којима је поверена настава физичког васпитања у нижим разредима.

Ученици по резултатима поседују већу хомогеност од ученица.

Кључне речи: ученици, ученице, програмски садржаји, моторичке информације.

* nevenka.zrnzevic@pr.ac.rs

Увод

Смањење физичке активности код деце у сталном је порасту, што доприноси негативним ефектима по њихово здравље. Забрињавајућа чињеница је да све већи број деце није заинтересован или не воли часове физичког васпитања. Велики проблем је мотивисаност ученика за наставу физичког васпитања, а као узрок се наводе: једноликост садржаја, недовољна опремљеност школа простором и реквизитима, недовољна мотивисаност васпитача и учитеља којима је поверена настава физичког васпитања. У стручним публикацијама констатована је недовољна ефикасност наставе физичког васпитања у млађем школском узрасту, а многа истраживања показала су да часови физичког васпитања нису доволно интензивни, те не остављају никакве трагове на организам деце. Неретко се часови физичког васпитања замењују другим „важнијим предметима“, не поштује се структура часа, не примењују се одговарајуће методе, принципи, облици рада.

Како би се обезбедио правilan развој појединих способности неопходна су оптимална оптерећења, јер без тога не могу се очекивати позитивне промене. Неопходно је обезбедити одређене активности и квалитет вежбања која доприносе пре свега развијању физичких способности и спортско-техничком образовању. У стручним публикацијама констатована је недовољна ефикасност наставе физичког васпитања у млађем школском узрасту, а многа истраживања показала су да часови физичког васпитања нису доволно интензивни, те не утичу у доволној мери на развој способности.

Ефикасност наставе физичког васпитања предмет је све озбиљнијих расправа међу стручњацима, непосредним носиоцима наставе и шире јавности. У свим расправама преовладава нездадовољство садашњим стањем у целом систему школског физичког васпитања и резултатима који се у њему постижу. Решавање сложених задатака у процесу васпитања и образовања захтева добро познавање узрасних карактеристика, у овом случају деце млађег школског узраста. Од тога у највећој мери зависи карактер вежби, дозирање оптерећења, методе које ће се применити и организација рада. Ако се не познају могућности ученика и ако се настава не спроводи по начелима која произилазе из специфичности децјег узраста, могу настати велики проблеми не само у васпитном и образовном погледу него и у штетном утицају на здравље и раст и развој ученика.

Негативне оцене посебно се односе на стање у низим разредима основне школе и општа је констатација да је физичко васпитање на нивоу низих разреда у сталном заостајању.

При свему томе, неопходно је истаћи да је квалитет и ефикасност наставе физичког васпитања у овом периоду битна претпоставка и нужан предуслов за успешно извођење наставе у каснијим узрасним периодима.

Физичко васпитање у школи није ни предмет ни вештина, него део васпитања. Уколико је дете млађе, утолико је улога физичког васпитања већа и значајнија. Оно што се пропусти у физичком васпитању детета у млађем школском узрасту тешко се надокнадијује, а понекад се уопште не може надокнадити“ (Шепа, 1958).

Избор садржаја и метода је тежак и обиман посао, али незадовољавајући ефекти актуелне наставе захтевају непрекидан рад на изналажењу напреднијих решења која ће омогућити бољу организацију и већу ефикасност физичког васпитања. Такође, још увек недостаје систематско праћење деце у предшколском и млађем школском узрасту, односно, њихово напредовање, а то је потребно како би се добиле повратне информације и на време предузеле одговарајуће мере.

Не упуштајући се подробније у то који од ових фактора и у којој мери утиче на ефикасност наставе, пажња у овом раду биће усмерена на остваривање програмских садржаја у првом разреду основне школе на основу минималних образовних захтева.

Ковач (1981), Крсмановић (1985, 1996), Бабин и сарадници (1999), Зриневић (2003, 2007) су у својим истраживањима установили да ефикасност реализације програмских садржаја није на задовољавајућем нивоу и да се позитивни ефекти могу постићи само посебно програмираним наставом физичког васпитања, уз разноврсне садржаје из атлетике, спортске гимнастике, спортских игара и да су у свим истраживањима позитивне промене значајно више изражене код експерименталне групе.

Предмет истраживања је ефикасност остваривања програмских садржаја у настави физичког васпитања у првом разреду основне школе, односно, неке квалитативне карактеристике програмских садржаја.

Циљ истраживања је да се утврди степен усвојености програмских садржаја датих у виду конкретних моторичких задатака код ученика првог разреда основне школе и утврди да ли постоје разлике између ученика и ученица у усвојености програмских садржаја.

Метод

У складу са постављеним циљем, за ово истраживање одабран је узорак испитаника који чине ученици и ученице првог разреда основних школа из Трстеника.

Узорком је обухваћено 160 испитаника који су похађали редовну наставу и где се настава физичког васпитања одвијала под руководством учитеља разредне наставе.

За процену усвојености моторичких информација за ученице првог разреда примењене су следеће варијабле:

- бацање лоптице у хоризонтални циљ са даљине од 6 m – **SBLH**
(модификована даљина са 10 m на 6 m)
- додавање лоптом у паровима – **SDOP**
- колут напред из чучња у чучањ – **SKOL**
- ходање у задатом ритму – **SHOR**

Ефикасност савладаности програмских садржаја процењивана је на основу минималних образовних захтева прописаних Планом и програмом Министарства просвете Републике Србије за основну школу.

Све варијабле су оцењиване оценама од 1 до 5, водило се рачуна о правилности и естетској компоненти у извођењу задатих моторичких задатака.

У овом раду коришћен је трансверзални модел истраживања. Успешност усвојености програмских садржаја процењивана је на крају школске године.

Прикупљени подаци су статистички обрађени, али услед ограниченог обима рада биће презентовани само резултати који ће пружити битне информације.

Резултати

Увидом у Табелу бр. 1, где су приказани збирни резултати дечака и девојчица у варијабли за процену прецизности (SBLH) може се запазити да највећи број испитаника оба пола има релативно слабе резултате. Од укупног броја ученика и ученица, 49 има слабе резултате, односно, нема ниједан погодак, 42 има један погодак, 29 има 2 поготка, 24 три поготка, док веома мали број испитаника има врло добре и одличне резултате.

Табела 1 *Анализа стања оцена ученика и ученица*

Оцена	SBLA	SDOP	SKOL	SHOR
0.	49	0	0	0
1.	42	1	2	0
2.	29	2	5	1
3.	24	34	38	10
4.	10	68	53	58
5.	6	55	62	91

Резултати тестова којима се оцењивала прецизност и успешност додавања лопте у пару (SDOP), оријентације у простору (SKOL) и развијање смисла за ритмичко и кретно стваралаштво (SHOR) су знатно бољи.

Процентуална заступљеност поједињих обележја за обе групе испитаника приказана је у Табели бр. 2.

Најбоље оцене ученици и ученице остварили су на тести ходање у заданом ритму (SHOR), где је процењиван смисао за ритмичко и кретно изражавање на задани ритам. Активности које су реализоване кроз овај тест провлаче се кроз свакодневну дечју игру, а при извођењу овог теста нису била строго дефинисана правила већ је долазила до изражаја и дечја креативност (водило се рачуна да се ради о ученицима првог разреда основне школе).

Табела 2 Процентуална заступљеност подгрупе обележја и поједињих оцена (у %)

a. SBLA	0	1	2	3	4	5
Ученици	25	24	24	14	07	03
Ученице	35	28	11	15	05	03
SDOP		1	2	3	4	5
Ученици	00	00	23	42	34	
Ученице	01	02	19	42	34	
SKOL		1	2	3	4	5
Ученици	01	02	22	32	41	
Ученице	01	03	25	33	35	
SHOR			2	3	4	5
Ученици			00	02	39	58
Ученице			01	10	33	55

Може се запазити да је код теса за процену прецизности (SBLA) забележен највећи проценат испитаника без погодака – 35%, и негативних оцена (1) код ученица 28%. Проценат одличних оцена (5) је исти код ученика и ученица и износи 3%. И код ученика и код ученица највише је оних без погодака 25% и оних који имају само један погодак и оцењени су оценом недовољан, њих је 24%. Процентуална заступљеност оцена 2, 3, 4 је много мања. Као што се може видети, више од 60% ученица и 50% ученика није успело да добије позитивну оцену на овом тести (нема ниједан погодак).

Код теса додавање лопте у пару (SDOP) има највише врло добрих оцена (4) и код ученика и код ученица 42%. Ниједан ученик на овом тести није добио слабу оцену. Заступљеност одличне оцене (5) је иста и код ученика и код ученица 34%. Оценом добар (3) оцењено је 23% ученика, а 19%

ученица. Процентуално оцену (1) и оцену довољан (2) има више ученица 1% и 2%. На основу процентуалне заступљености појединих оцена може се видети да су ученици постигли боље резултате од ученица.

На тести колут напред из чучња у чучањ (SKOL) процентуално су највише заступљене одличне оцене (5) и код ученика 41% и код ученица 35%, али у корист ученика. На овом тести је забележен и најмањи проценат негативних оцена (1) – код ученика 1% и код ученица 1%. Процентуална заступљеност оцена 2, 3 и 4 је приближно иста, код ученика: 2%, 22% и 32% и код ученица: 3%, 25% и 33%, али је више ученица оцењено бољим оценама.

На крају може се закључити на основу процентуалне заступљености појединих оцена, да су ученици и ученице постигли приближно исте резултате.

На тести ходање у заданом ритму (SHOR) процентуално има највише одличних оцена (5), код ученика 58%, а код ученица 55%, а најмањи проценат је са оценом довољан (2), само 1% ученица и 0% ученика. Врло добром оценом (4) оцењено је 39% ученика и 33% ученица. Оцену добар (3) добило је 2% ученика и 10% ученица. Као што се види из процентуалне заступљености појединачних оцена ученици су постигли боље резултате од ученица јер имају више одличних (5) и врло добрих оцена (4).

Значајност разлика између савладаности програмских садржаја ученика и ученица по обележјима приказана је у Табели бр. 3. На основу резултата може се закључити да се ученици највише разликују по процентуалној заступљености у оценама код тесла бацање лоптице у хоризонтални циљ (SBLA) и ходања у заданом ритму (SHOR), као и додавање лопте у пару (SDOP). Разлика није утврђена у тести за процену координације и колут напред из чучња у чучањ (SKOL).

Табела 3 Значајност разлике између ученика и ученица по обележјима оцена

Варијабла	ii) R	R2	СНП
SBLA	0,18	0,03	0,18
SDOP	0,14	0,02	0,14
SKOL	0,07	0,00	0,07
SHOR	0,18	0,03	0,18

Резултати рађени на разлици пропорција указују да се ове две групе испитаника значајно разликују у три од укупно четири варијабле на основу којих је процењивана ефикасност савладаности минималних образовних захтева.

Да ли се ове две групе разликују у систему примењених варијабли тестирано је, након нормализације података, мултиваријантном анализом варијансе (MANOVA), Табела 4.

Табела 4 Значајност разлика између група у простору оцена

	N	F	p
MANOVA	4	3,76	0,006

На основу резултата $p = 0,006$ може се констатовати да постоји статистички значајна разлика у оценама између ученика и ученица за посматрана обележја.

Униваријантна анализа варијансе (ANOVA), Табела 5, показала је да се ученици и ученице на основу процентуалне заступљености оцена разликују у тести бацање лоптице у хоризонтални циљ (SBLA), додавање лопте у паровима (SDOP) и ходање у задатом ритму (SHOR), а статистички значајно се не разликују у тести колут напред из чучња у чучња (SKOL). Добијене су разлике на основу процентуалне заступљености појединих оцена. Разлика је статистички значајна и у корист ученика.

Табела 5 Значајност разлике између група за обележја оцена на основу униваријантне анализе варијансе

Варијабла	F	p
SBLA	5,70	0,170
SDOP	3,48	0,061
SKOL	0,79	0,376
SHOR	5,51	0,019

С обзиром да је $p > 0,01$ може се рећи да у тести колут напред из чучња у чучња (SKOL) не постоји значајна разлика између ученика и ученица. То указује да је подједнак ниво савладаности овог моторичког задатка, без обзира да ли се ради о дечацима или девојчицама.

Резултати дискриминативне анализе ($p = 0,006$) показали су да се ученици и ученице статистички значајно разликују у систему примењених варијабли, Табела 6.

Табела 6 Значајност разлика између група у простору оцена на основу дискриминативне анализе

	N	F	p
DISKRIMINATIVNA	4	3,73	0,006

Анализом коефицијента дискриминације може се уочити да највећи допринос разлици између ученика и ученица даје тест бацање лоптице у хоризонтални циљ (SBLA), затим ходање у заданом ритму (SHOR) и додавање лопте у пару (SDOP), а најмањи допринос, али ипак значајан, забележен је код теста колут напред из чучња у чучањ (SKOL), табела 7.

Табела 7 Коефицијенти дискриминације између ученика и ученица у простору оцена

b) Варијабла	i) Коефицијенти дискриминације
SBLH	0,041
SDOP	0,021
SKOL	0,001
SHOR	0,033

По постигнутим резултатима може се констатовати да су ученице хомогеније 66,66% од ученика, јер од 78 ученица, 52 ученице имају карактеристике своје групе, а само 26 карактеристике друге групе. Ученици су мање хомогени по својим резултатима 57,31%, али се може рећи да су постигли боље резултате у тестовима за процену моторичких информација од ученица, Табела 8.

Табела 8 Хомогеност група у простору оцене

Групе	n/m	%
Ученици	47/82	57,31
Ученице	52/78	66,66

На основу резултата анализа може се закључити да се ученици и ученице разликују по оценама у систему примењених варијабли и да је разлика статистички значајна у корист ученика.

Дискусија

У простору моторичких информација збирни резултати оцена ученика и ученица, показали су да су ученици и ученице најслабије резултате постигли на тесту бацање лоптице у хоризонтални циљ (SBLA) којим је процењивана прецизност. Имајући у виду да је тест сложен, показало се да у довољној мери нису обрађиване наставне јединице у којима су усвајани моторички задаци неопходни за побољшање прецизности.

Прецизност је компонента физичке способности која се испољава тачношћу решења задатка везаног за кретање (Иванић, 1996, 75 – 76). Коефицијент урођености износи око 80%, а свој максимум у развоју достиже око двадесет пете године живота. Прецизност и спретност су условљене координационим способностима CNS и способношћу локомоторног апаратса. Могу се развијати применом координационо сложенијих кретања у било ком периоду развоја.

Вежбе прецизности треба упражњавати у свим приликама, у различитим формама, применом различитих реквизита, на различитим одстојањима, у различите циљеве, на отвореним и затвореним вежбалиштима. Вежбе прецизности утичу да се код деце формира координација између ока, руке и концентрације, што има важну улогу у погађању циљева. Успех у прецизности у великој мери зависи од мотивације и са њом је у високој корелацији. И најмање промене у мотивацији одражавају се на резултат.

Резултати на осталим тестова су знатно бољи, а највише одличних оцена ученици и ученице добили су на тесту ходање у заданом ритму (SHOR). То се може донекле објаснити чињеницом да се деца спонтано и природно изражавају покретом ако им се пружи слобода кретања, јер се уз музику покрети ослобађају усилењености, грчевитости, нестаје стид и страх код деце. Садржаји који се користе у раду са децом треба код деце да изазову пријатне емоције и жељу да се дете изрази покретом. Све се дешава спонтано и неусиљено, тако да то код деце треба неговати и развијати.

На сва четири теста ученици су оцењени бољим оценама од ученица.

Резултати анализа показали су да се у систему примењених варијабли ученици и ученице статистички значајно разликују ($p = 0,00$). У три, од четири посматрана обележја утврђена је значајна разлика (SBLA, SDOP, SHOR), једино није код теста колут напред из чучња у чучњу (SKOL) где није било статистички значајне разлике између ученика и ученица.

Ученице су по резултатима хомогеније од ученика, али су ученици постигли боље резултате.

Имајући у виду да ученици првог разреда основне школе своје активности највише остварују кроз игру која представља најприроднији начин слободног задовољавања изражене дечје потребе за кретањем, неопходно је омогућити им да се играју, обезбедити им простор, подстицати их на што разноврснија кретања, чиме ће обогаћивати своје кретно искуство, учвршћивати вольне особине и развијати моторичке способности. Многе школске и предшколске установе имају великих проблема око обезбеђивања просторних и материјалних услова, како би се настава физичког васпитања у потпуности реализовала. Осим материјалних услова веома је важно

обезбедити квалитетне власпитаче и учитеље који ће радити са децом, јер они сносе велику одговорност за квалитет и ефикасност реализације програма физичког власпитања.

Време рада у неким деловима часа је испод реалних могућности. На часовима физичког власпитања у разредној настави примењују се неадекватни наставни садржаји, временска артикулација поједињих делова часа је неуједначена, физичка активност ученика је веома мала и износи 16,15% од укупног времена трајања часа (Крсмановић, 1983).

У последње време долази до константног опадања нивоа моторичких способности, што је нарочито изражено код мишићне издржљивости и снаге горњих екстремитета. То се дешава због савременог начина живота и рада, али и због неадекватног школског програма физичког власпитања. Развој моторичких способности у нашој земљи заостаје у односу на развијене земље, разлог је то што се слабо делује на развој тих способности, онда када су ефекти највећи. На овом узрасту карактеристичан је прираст скоро свих моторичких способности и брзо усвајање нових моторичких кретања, која се усвајају одмах након показивања. У овом добу се препоручује примена оптималног оптерећења (вежбе треба да се изводе у границама средњег и субмаксималног интензитета).

Имајући у виду промене које се дешавају поласком деце у школу, везане за услове живота и рада, неопходно је „помагати оптималан раст и развој детета, утицати на развој мишића како би се осигурао нормалан развитак скелета и развој манипулативних покрета, чија неразвијеност доприноси повећаном трошењу енергије и брзој појави замора, утицати на повећање способности апарата за дисање и крвоток, задовољити примарне потребе за кретањем и игром, развијати елементе ритма“ (Крсмановић, 1996).

Развијање физичких способности је услов за остваривање свих задатака физичког власпитања, зато је и програмом предвиђено да се на развијању физичких способности ради на сваком часу, у свим разредима основне школе. „Од првог до осмог разреда на свим часовима наставног рада обезбеђује се време потребно за развијање основних елемената физичке кондиције: брзине, снаге, издржљивости, гипкости и координације“ (Крагујевић, 1985).

Општи је закључак да се наставни садржаји не остварују у предвиђеном обиму и да степен усвојености програмских садржаја није на завидном нивоу, што захтева дубљу анализу, нарочито тога у којој мери учитељи уопште реализују наставне садржаје. Не постоји перманентно праћење и проверавање усвојености програмских садржаја и развоја моторичких способности, што је један од битних услова за успешно остваривање задатака физичког власпитања. Од знања наставника и његове одговорности према раду зависи како ће реализовати и организовати наставу и да ли ће успети да мотивише

ученике на рад. Ученици млађег школског узраста воле часове физичког васпитања, само им треба створити услове и добро организовати наставу, а то је један од начина да се код њих развије љубав и створи навика за свакодневним физичким вежбањем.

У последње време се од стране педагога све више разматра могућност како да интензивирају рад на часовима физичког васпитања. Садашње вежбање са три часа недељно не обезбеђује очекивану трансформацију способности деце, што се од наставе физичког васпитања очекује. Мора се упутити и апел надзорним органима да контролишу реализацију наставе физичког васпитања на свим нивоима. Треба инсистирати од учитеља и наставника да наставу планирају према постојећим условима у школи, да избегавају рад са два и више одељења. Не треба дозволити да се настава сведе на неорганизовану и непродуктивну рекреативну наставу, иза које се углавном крије нерад.

Литература

- Babin, J., Katić, R., i Vlahović, L. (1999). Utjecaj posebno programirane nastave tjelesne i zdravstvene kulture na motoričke sposobnosti sedmogodišnjih učenica. *Druga međunarodna znanstvena konferencija „Dubrovnik 1999“.* *Kineziologija za 21 stoljeće (zbornik radova)*, (urednik D. Milanović). Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, str. 115 – 116.
- Берковић, Л. (1978). *Методика физичког васпитања*. Београд: НИП Партизан.
- Зрнзевић, Н. (2007). *Трансформација морфолошких карактеристика, функционалних и моторичких способности ученика*, (необјављена докторска дисертација), Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Зрнзевић, Н. (2011). Значај и улога допунских вежби у развоју функционалних способности ученика. *Зборник радова Учитељског факултета у Призрену –Лепосавић*, Књига 5, Лепосавић: Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић. стр. 189 – 201.
- Крагујевић, Г. (1985). *Методика наставе физичког васпитања*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Крагујевић, Г. (1998). *Буквар физичког вежбања и играња*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Крагујевић, Г., и Ракић, И. (2004). *Физичко и здравствено васпитање у првом разреду основне школе: приручник за учитеље*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Крсмановић, Б. (1985). *Ефикасност наставе физичког васпитања у зависности од модела наставних програма*, (необјављена докторска дисертација). Нови Сад: Факултет физичке културе.

- Крсмановић, Б. (1996). *Час физичког вежбања.* Нови Сад: Факултет физичке културе.
- Крсмановић, Б., и Берковић, Л. (1999). *Теорија и методика физичког васпитања.* Нови Сад: Факултет физичке културе.
- Наставни план и програм основног васпитања и образовања на подручју Републике Србије.* Просветни гласник РС, бр. 10/2004, стр. 66, Београд.
- Findak, V. (1977). *Tjelesni odgoj u razrednoj nastavi.* Zagreb: Školska knjiga.
- Findak, V. (1989). *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture.* Zagreb: Školska knjiga.
- Шепа, М. (1959). *Методика физичког васпитања.* Београд: Завод за издавање уџбеника СРС.

Nevenka P. Zrnzević, Jovana S. Zrnzević

**THE REALIZATION OF THE PROGRAMME CONTENTS
FOR PHYSICAL EDUCATION**

Summary

This investigation of programme contents adoption was conducted on the sample of 153 tested students of the second grade of primary schools in Trstenik. The four variables were applied (shooting the ball at horizontal target from the distance of 10 m; waging the ball on the spot by left and right hand; low beam: walking with appealing, squatting, uprighting, three connected spinning ahead) by which the efficiency of programme contents realization has been evaluated.

Measurement of adoption motoric information was conducted according to the current curriculum for subject of physical education in primary schools-they were graded by marks 1 to 5 with five degrees of gradation.

The results were statistically evaluated and tabulated.

The results of analysis have showed that male and female students are not statistically distinguished ($p = 0,181$) in applied variables for evaluation of motoric information adoption. According to the results male students are more homogenic than female students.

The causes of inefficiency of the P.E. tuition are ascribed to different factors (inefficient number of classes, inadequate program, bad conditions ...) but also to the insufficient engagement of the lower grades teachers entrusted with this PE classes implementation.

Key words: male students, female students, programme contents, motoric information